Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan ympäristövaliokunnan asiantuntijalausuntopyyntö, 28.11.2024

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 189/2024 vp)

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt asiantuntijakuulemisen lisäksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 189/2024 vp). Lausuntoa on pyydetty muutosesitykseen sisältyvästä lumenkaatokiellosta mereen.

ELY-keskus esittää asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

ELY-keskus pitää nykyistä hallituksen esitystä lumen meren kaadon kieltämisestä siirtymäsäännösten osalta aikaisempaa lausunnolla ollutta lakiluonnosta selkeämpänä. Lakiehdotuksessa on nyt asialle selkeä kolmen vuoden siirtymäaika. ELY-keskus toteaa kuitenkin, että siirtymäaika saattaa olla edelleen varsin lyhyt siihen, että lumen merenkaadon korvaavat lumenvastaanotto- ja -käsittelyjärjestelmät ehditään suunnitella ja toteuttaa. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että lakimuutoksen voimaantuloa koskevassa kohdassa olisi tullut selvyyden vuoksi säätää, mitä tapahtuu niille ympäristöluville tai ympäristöluvissa oleville määräyksille, jotka sallivat lumen mereen kaatamisen.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan ympäristönsuojelulain 18 §:n mukaan myös lumesta sulatettu vesi katsotaan 18 §:ssä tarkoitetuksi aineeksi ja upottamis- ja hylkäämiskielto koskee siten myös lumesta sulatetun veden kaatamista suoraan mereen. Lumensulatuskoneista suodatettu vesi tulee perustelujen mukaan johtaa hulevesiviemäreihin. ELY-keskus tuo esille, että tämä saattaa aiheuttaa lainsoveltamisessa tulkintavaikeuksia. Lumensulatuslaitteistoja saatettaneen sijoittaa myös paikkoihin, joissa ei ole hulevesiviemäröintiä. Sulamisvesien johtaminen mereen olisi tällöin tehtävä erillisen purkuputken tai vastaavan kautta. Epäselväksi jää, voiko tällainen purkuputki korvata hulevesiviemärin tässä asiassa. Sinänsä ELY-keskus ei välttämättä näe suurta eroa ympäristövaikutusten osalta siinä, johdetaanko sulamisvedet mereen hulevesiviemärin vai jonkun muun purkuputken kautta. Ranta-alueiden hulevesiviemärit johtavat kuitenkin usein suoraan mereen, joskus hyvin lyhyenkin putkiosuuden kautta. Niiden kautta johtaminen ei siten välttämättä eroa oleellisesti sulatusvesien johtamisesta muuta putkea pitkin mereen. Lisäksi jää epäselväksi, onko sulatusveden käsittelyllä/puhdistamisella mahdollisesti vaikutusta siihen, voiko sen kaataa mereen vai ei.

ELY-keskus nostaa myös esille, että aineen rannalta mereen kaatamista koskevan kiellon ei välttämättä ole tähän asti osattu yleisesti ajatella koskevan myös veden kaatamista mereen. Mereen saatetaan johtaa hulevesiviemärin kautta tai suoraan myös esim. erilaisia kuivatus- ja työmaavesiä. Myös erilaisia jätevesiä johdetaan mereen. Mikäli mereen kaatamista koskeva kielto koskee myös lumesta sulatettua vettä, tulisi selventää, missä määrin se koskee myös muuta rannoilta mereen johdettavaa vettä. Ympäristönsuojelulain 18 §:n sanamuodoista asia ei ole selkeästi johdettavissa tai pääteltävissä. Asiaan tarvittaneen vähintään tulkintaohjeistusta, mikäli sitä ei lain perusteluissa pystytä selventämään.

Lumensulatukseen on olemassa myös meressä kelluvia laitteistoja. Lakimuutos poistanee mahdollisuuden käyttää tällaisia ratkaisuja lumensulatukseen, vaikka myös näissä laitteistoissa on mahdollista lumen sisältämiä roskia poistaa vastaavasti kuten maalla sijaitsevissa sulatuslaitteistoissa.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Vesa Suominen ja ratkaissut ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen johtaja Mikko Kantokari.

Tämä asiakirja KEHA/87138/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/87138/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Suominen Vesa 03.12.2024 14:05

Ratkaisija Kantokari Mikko 03.12.2024 14:07